

Handlingsplan mot mobbing Rye skole

Aktiv læring i trygt miljø

skoleåret 2025/26

Ifølge den nye opplæringsloven av 1.august 2024 skal skolemiljøet fremme «inkludering» i tillegg til helse, trivsel og læring. Innføringen av begrepet inkludering innebærer ingen nye plikter for skolen, men gir en mer dekkende beskrivelse av hva som skal til for at et skolemiljø er trygt og godt. Skolen skal jobbe for at alle elever opplever å høre til og være en del av et fellesskap.

Alle som arbeider på skolen har fremdeles en plikt til å følge med på elevene, gripe inn mot krenkelser og melde fra til rektor hvis de mistenker eller kjenner til at en elev ikke har det trygt og godt. Hvis en elev opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt, har skolen i tillegg en plikt til å undersøke saken og sette inn tiltak.

Det er fremdeles elevenes egen opplevelse av skolemiljøet som avgjør om elevene har det trygt og godt. Skolens aktivitetsplikt gjelder uavhengig av hva som er årsaken til elevenes opplevelse. Dette innebærer at også forhold og situasjoner utenfor skoletiden og skolens lokaler kan ha betydning for skolens aktivitetsplikt. Skolen har fortsatt en plikt til å sette inn tiltak helt til eleven opplever at skolemiljøet er trygt og godt igjen.

Kapittel 12 Skolemiljøet til elevane

§ 12-1. Verkeområde for kapittelet

Dette kapittelet gjeld for skolen, leksehjelpordninga og skolefritidsordninga.

§ 12-2. Retten til eit trygt og godt skolemiljø

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, inkludering, trivsel og læring.

§ 12-3. Nulltoleranse og førebyggjande arbeid

Skolen skal ikkje godta krenkjande oppførsel, som til dømes mobbing, vald, diskriminering og trakassering.

Skolen skal arbeide kontinuerleg for at alle elevane skal ha eit trygt og godt skolemiljø.

§ 12-4. Plikt til å sikre eit trygt og godt psykososialt skolemiljø (aktivitetsplikt og dokumentasjonsplikt)

Alle som arbeider på skolen, skal følgje med på om elevane har eit trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vald, diskriminering og trakassering dersom det er mogleg.

Alle som arbeider på skolen, skal melde frå til rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø. Det gjeld også når ein elev seier sjølv at ho eller han ikkje har det trygt og godt. Skolen skal snarast undersøkje saka og rette opp situasjonen med eigna tiltak. Rektor skal melde frå til kommunen eller fylkeskommunen i alvorlege tilfelle.

Skolen skal lage ein skriftleg plan når det skal gjerast tiltak i ei sak. I planen skal det stå

- a) kva problem tiltaka skal løyse
- b) kva tiltak skolen har planlagt
- c) når tiltaka skal gjennomførast
- d) kven som er ansvarleg for gjennomføringa av tiltaka
- e) når tiltaka skal evaluerast.

Skolen skal dokumentere kva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikta etter første til andre ledd, i den forma og det omfanget som er nødvendig.

§ 12-5. Skjerpa plikt til å melde frå dersom ein som arbeider på skolen, krenkjer ein elev

Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein annan som arbeider på skolen, krenkjer ein elev, skal vedkommande straks melde frå til rektor. Rektor skal melde frå til kommunen eller fylkeskommunen, med mindre meldinga er openbert grunnlaus.

Dersom ein som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at ein i leiinga ved skolen krenkjer ein elev, skal vedkommande melde frå til kommunen eller fylkeskommunen direkte.

§12-6 Statsforvaltaren si handheving av plikta til å sikre eit trygt og godt psykososialt skolemiljø i enkeltsaker.

Dersom ein elev ikkje har eit trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldra melde saka til statsforvaltaren etter at saka er teken opp med rektor.

Statsforvaltaren skal avgjere om plikta til å rette opp situasjonen med eigna tiltak etter § 12-4 andre ledd og plikta til å lage ein skriftleg plan etter § 12-4 tredje ledd er oppfylt. Dersom saka ikkje er tatt opp med rektor, det er under ei veke sidan ho vart tatt opp eller eleven ikkje lenger går på den aktuelle skolen, skal statsforvaltaren avvise saka, om det ikkje er særlege grunnar til å behandle ho.

Kommunen og fylkeskommunen skal utan hinder av lovfesta teieplikt leggje fram alle opplysningar som statsforvaltaren meiner må til for å greie ut saka.

Kjem statsforvaltaren til at skolen ikkje har oppfylt plikta til setje inn eigna tiltak etter § 12-4 andre ledd eller plikta til å lage ein skriftleg plan etter § 12-4 tredje ledd, kan statsforvaltaren påleggje kommunen eller fylkeskommunen å rette forholdet. Dersom saka elles vil bli unødig forseinka, eller dersom det er grunn til å tru at kommunen eller fylkeskommunen ikkje kjem til å rette forholdet, kan statsforvaltaren vedta kva skolen skal gjere for at eleven skal få eit trygt og godt skolemiljø. Statsforvaltaren kan vedta reaksjonar etter skolereglane, jf. § 10-7, eller vedta at ein elev skal byte skole, jf. § 13-2

Avgjerda til statsforvaltaren er eit enkeltvedtak. Statsforvaltaren skal setje ein frist for gjennomføringa av vedtaket og følgje opp saka

§ 12-7. Det fysiske miljøet

Alle elevar har rett til ein arbeidsplass som er tilpassa behova deira. Skolen skal innreiast slik at det leggjast til rette for dei elevane ved skolen som har nedsett funksjonsevne.

Departementet gir forskrift om saksbehandlingen av saker som gjelder det fysiske skolemiljøet etter §§ 12-2 og 12-7. I slike saker gjelder ikke § 29-1

Elevens rett til å bli hørt:

I den nye opplæringsloven er det innført generelle regler om det beste for eleven og retten eleven har til å bli hørt, som gjelder for hele opplæringsloven. Kapittel 12 om skolemiljø inneholder derfor ikke lenger egne regler om elevens beste og retten til å bli hørt. Skolen må likevel på samme måte som tidligere oppfylle elevenes rett til å bli hørt, og legge vekt på deres beste.

Skolen er fremdeles forpliktet til å ta hensyn til elevens beste, uavhengig av om elevene og/eller foreldrene ber om hjelp. Hva som er elevens beste, må vurderes konkret. Det kan for eksempel innebære at skolen må sette inn tiltak selv om eleven eller foreldrene ikke ønsker det. Det kan også innebære at skolen kan sette inn andre tiltak enn det eleven eller foreldrene ønsker.

Mål

Elevene ved Rye skole skal ha et godt skolemiljø fritt for krenkende atferd. De voksne skal ha nulltoleranse mot mobbing.

Rye skole skal forhindre mobbing ved:

- Å drive aktivt forebyggende arbeid
- Å ha nulltoleranse mot mobbing
- Å ha rutiner som avdekker om mobbing foregår
- Å stoppe mobbing
- Å følge opp offer og plager(e)

- Å sikre et godt samarbeid med foreldre/foresatte
- Å ha rutiner som sikrer god dokumentasjon

Forebyggende tiltak mot mobbing

Forebygging handler om kvaliteten på alt faglig og sosialt læringsarbeid ved skolen. Under synliggjøres tiltak som først og fremst har et psykososialt innhold.

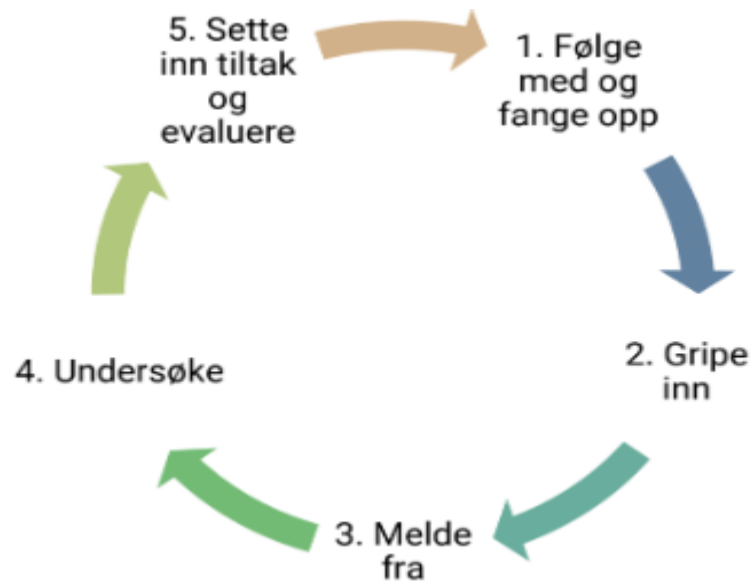
Hva	Når	Ansvar
Skolens handlingsplan mot mobbing blir gjort kjent for personalet, elevene og foresatte.	Høst	Rektor/Avdelingsleder Lærere på trinnet
Skolens aktivitetsplan/årshjul skal inneholde trivselsfremmende aktiviteter.	Høst og vår	Rektor/Avdelingsleder Lærerne og elevene på trinnet
Trinnregler for godt trinnmiljø.	Hver høst	Lærerne på trinnet
1.-2.trinn: Elevsamtale Sosiogram	Høst og vår Høst og vår	Kontaktlærere
3.-4.trinn: Elevsamtale Sosiogram Trivselsundersøkelsen	Høst og vår Høst og vår Høst	Kontaktlærere
5.-7.trinn Elevsamtale Sosiogram Trivselsundersøkelsen	Høst og vår Høst og vår Høst	Kontaktlærere
Elevundersøkelsen/Udir. gjennomføres på 5., 6., 7. trinn.	Høst	Kontaktlærere/rektor

Resultatet av elevundersøkelsen og tiltak drøftes med Elevrådet, elever og Brukerråd.	Høst: Etter gjennomføring og oppsummering	Rektor/Avdelingsleder Lærere på trinnet
Det skal gjennomføres klasseråd på alle trinn.	Jevnlige klasseråd.	Lærerne på trinnet
Elevråd skoles om mobbing. 2.-7. trinn deltar på elevråd.	Elevråd en gang per mnd	Elevrådsrepresentanter Kontaktlærer for elevråd
Samling med kultur og trivselsfremmende aktiviteter	Første mandag hver måned. kl. 9.00 i gymsal	Rektor Elever og lærere Elevråd
Ryeuka Felles i TK: Skolen har en vennskapsuke med fokus på mobbefri skole. Viktig at dette arbeidet gjenspeiles gjennom hele skoleåret.	Vår	Rektor/Avdelingsleder Lærerne på trinnet Elevråd og elevrådsleder
Foreldrekontakter arrangerer trinnaktiviteter.	Høst og vår	Klassekontaktene FAU utarbeider et årshjul
Aktiviteter med faddere 1.2.6.og 7.trinn.	høst og vår	Lærerne på trinnene
Aktive voksne ute i friminuttene med gul vest.	Hver dag	Inspeksjonsplan (avdelingsleder) Lærerne på trinnet
Elevmiljøet/læringsmiljøet på trinnet skal være agenda på foreldremøtet. Det skal også informeres om elevenes og foreldres rettigheter knyttet til Opplæringsloven § 12 og handlingsplan mot mobbing.	Høst	Rektor/avdelingsleder Lærerne på trinnet
Foreldre skal få informasjon om kommunens og skolens ordensreglement.	Høst	Rektor/Avdelingsleder Lærerne på trinnet
Trivsels-Trond	Hele året	Rektor/Avdelingsleder Lærerne på trinnet

FYSAK	Ukentlig	Sos.ped ansvarlig Elevgruppe 5-7

Arbeidsløype for tiltaksplan (tidl. aktivitetsplan)

Nedenfor er det skissert en arbeidsløype for tiltaksplanen.

Følge med

- Alle ansatte skal aktivt følge med om elever har et trygt skolemiljø
- Alle ansatte skal være årvåken og skal aktivt observere hvordan elevene har det hver for seg og seg imellom.
- Alle skal spesielt følge med på elever som har en særskilt sårbarhet.

Gripe inn

- Alle ansatte har plikt til å gripe direkte inn ved krenkelser
- Den ansatte er ikke forpliktet til å utsette seg selv for fare
- Fysisk makt eller krenkelser av elever er ikke tillatt, men unntak kan være nødrett- eller nødvergesituasjoner

Varsle

- Alle ansatte har plikt til å varsle rektor ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt
- Ansatte plikter å varsle rektor ved krenkelser begått av voksne
- Rektor skal varsle skoleeier ved alvorlige tilfeller mellom elever, eller hvis en voksen krenker elev

Undersøke

- Ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt skal skolen undersøke elevens skolemiljø
- Det skal alltid undersøkes hvis en elev eller foreldre melder i fra
- Undersøkelse kan skje ved observasjon, kartlegginger, samtaler o.l.
- Involverte elever har rett til å bli hørt

Tiltak

- Det skal settes inn egnede tiltak hvis en elev ikke har et trygt skolemiljø
- Plikten gjelder både på skolens eget initiativ og hvis elever melder fra
- Det skal lages en skriftlig aktivitetsplan
- Rektor har ansvar for å informere foreldre om hva som blir gjort
- Tiltak gjelder uavhengig av hva som er årsaken, eller om opplevelsene er knyttet til fritid/forhold i hjemmet, og inntil eleven har det trygt

Aktivitetsplan er endret til tiltaksplan.

Oppfølging

Når det er trygt for den som har vært utsatt for mobbing, skal skolen:

- Følge opp offeret for mobbingen med jevnlig samtaler. Hyppigheten kan variere fra en samtale på begynnelsen av dagen og en på slutten av dagen, hver dag, hver uke, annenhver uke osv. Det er bedre med flere korte samtaler hver dag enn lange samtaler en gang i uka. Samtalen bør gjennomføres av kontaktlærer eller annen person på skolen som eleven har en god relasjon til. Samtalene må ha et positivt innhold, se etter det som har vært bra gjennom dagen, uka, måneden og sikre at ikke nye hendelser skjer. I det jevne, ros, positiv oppmerksomhet og anerkjennelse fra alle voksne.
- Skriftlige tilbakemeldinger fra skolen til foresatte en gang i uka i den første tiden etter intervensjonen for å sikre at de tar del i den positive utviklingen.
- Jevnlige møter med foresatte til offeret.
- Ved behov, arbeide for å øke offerets sosiale kompetanse
- Følge opp de(n) som mobber.

Oppfølgingen skal sikre at mobbingen ikke skjer igjen og bidra til å erstatte mobbingen med andre opplevelser av å lykkes. Ros, oppmerksomhet mot det positive og anerkjennelse kan bidra til å skape varig endring av atferd. (Ved behov) øke mobberens sosiale kompetanse. Alle forsøk på å dominere og manipulere andre må slås ned på og stoppes.

- Jevnlige samtaler med foresatte til mobberne der fokuset er på konkrete, positive bidrag fra eleven.
- Ved behov, ta kontakt med Barne- og familietjenesten for oppfølging av eleven som utsettes for mobbing og de(n) som mobber.
- Følge opp de andre elevene som har vært vitne til mobbingen ved at de får vite hva som foregår og at de kan ta del i den positive utviklingen. Lærerne må forsterke positive signaler og negative hendelser må stoppes.

- Skape en kultur for varsling av negative hendelser, jf arbeidslivets definisjon av varsling som å «si fra om kritikkverdige forhold».

Link til Skolemiljø - rutinebeskrivelser for skolene i Trondheim.

<https://docs.google.com/document/d/1cD8mW5bDqA7SDXXQmGTxrBzQ4xk6lZBSQGyxWIajq48/edit?tab=t.>